

Emenda 3**Jerzy Buzek**

fisem il-Kumitat ghall-Industrija, ir-Ričerka u l-Enerġija

Rapport**A8-0037/2018****Françoise Grossetête**Programm Ewropew ghall-Iżvilupp fl-Industrija tad-Difiża
COM(2017)0294 – C8-0180/2017 – 2017/0125(COD)**Proposta għal regolament**

–

EMENDI TAL-PARLAMENT EWROPEW*

għall-proposta tal-Kummissjoni

ta' ...

li jistabbilixxi l-Programm Ewropew ghall-Iżvilupp fl-Industrija tad-Difiża bil-ghan li jappoġġa l-kompetittività u l-kapaċċità ta' *innovazzjoni* tal-industrija tad-difiża *tal-Unjoni*

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikolu 173 tiegħi,

* Emendi: it-test ġdid jew modifikat huwa indikat permezz tat-tipa korsiva u grassa; it-thassir huwa indikat permezz tas-simbolu █.

Wara li kkunsidraw il-proposta mill-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att leġislattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew¹,

█

Filwaqt li jaġixxu f'konformità mal-proċedura leġislattiva ordinarja²,

¹ ĜU C **129, 11.4.2018**, p. **51**.

² Pożizzjoni tal-Parlament Ewropew ta'... (ghadha mhix ippubblikata fil-Ġurnal Ufficjal) u Deċiżjoni tal-Kunsill ta' ...

Billi:

- (1) Fil-Komunikazzjoni tagħha tat-30 ta' Novembru 2016 dwar Pjan ta' Azzjoni Ewropew għad-Difiża, il-Kummissjoni impenjat ruħha li tikkomplementa, tikkonsolida u tagħti spinta lill-isforzi kollaborattivi tal-Istati Membri biex jiżviluppaw kapaċitajiet tad-difiża li jwieġbu għall-isfidi tas-sigurtà, kif ukoll li titrawwem industria tad-difiża li tkun kompetittiva, innovattiva *u effiċjenti fl-Unjoni kollha*. Hija pproponiet, b'mod partikolari, li jitnieda Fond Ewropew għad-Difiża ('il-Fond') b'appoġġ għall-investiment fir-riċerka kongunta u fl-iżvilupp konġunt tat-tagħmir u tat-teknoloġiji fil-qasam tad-difiża, *biex b'hekk jiġu inkuraġġuti l-akkwist konġunt u l-manutenzjoni konġunta tat-tagħmir u t-teknoloġiji fil-qasam tad-difiża*. Il-Fond ma jkunx jiġi issostitwixxi l-isforzi nazzjonali f'dan ir-rigward u jenħtieg li jkun mezz li jinċentiva lill-Istati Membri biex jikkoperaw u jinvestu aktar fil-qasam tad-difiża. Il-Fond ikun jappoġġa l-kooperazzjoni matul iċ-ċiklu kollu tal-iżvilupp tal-prodotti u tat-teknoloġija fil-qasam tad-difiża, *biex b'hekk jitrawmu s-sinergiji u l-kosteffettività*. L-objettiv ikun li jsiru disponibbli kapaċitajiet, li tkun żgurata bażi kompetittiva u innovattiva għall-industria tad-difiża fl-Unjoni kollha, inkluz permezz ta' kooperazzjoni transfruntiera u l-parteċipazzjoni tal-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju (SMEs), u li jsir kontribut għat-tishħiħ tal-kooperazzjoni Ewropea fil-qasam tad-difiża.

- (2) Sabiex *jitrawmu* l-kompetittività, *l-effičjenza* u l-kapaċità tal-innovazzjoni tal-industrija tad-difiża tal-Unjoni *li tikkontribwixxi ghall-awtonomija strategika tal-Unjoni*, jenħtieg li jiġi stabbilit Programm Ewropew ghall-Iżvilupp fl-Industrija tad-Difiża ('il-Programm'). Jenħtieg li l-Programm ikollu l-għan li jtejjeb il-kompetittività tal-industrija tad-difiża tal-Unjoni, *li tikkontribwixxi għat-titjib tal-kapaċitajiet tad-difiża*, fost l-oħrajn *b'rabta* maċ-ċiberdifiża, billi jappoġġa l-kooperazzjoni bejn l-impriżi *fl-Unjoni kollha, inkluz l-SMEs u l-kumpanniji b'kapitalizzazzjoni medja (mid-caps), iċ-ċentri ta' ricerka u l-universitajiet, u l-kollaborazzjoni bejn l-Istati Membri*, fil-faži tal-iżvilupp tal-prodotti u t-teknoloġiji tad-difiża, biex b'hekk jiġi ffaċilitat l-isfruttament aħjar tal-ekonomiji ta' skala fl-industrija tad-difiża u tiġi promossa *l-istandardizzazzjoni tas-sistemi tad-difiża filwaqt li tittejjeb l-interoperabbiltà tagħhom*. Il-faži tal-iżvilupp, li tiġi wara l-faži tar-ričerka u t-teknoloġija, tinvolvi riskji u spejjeż sinifikanti li joħolqu ostakli għall-isfruttament ulterjuri tar-riżultati tar-ričerka u għandhom impatt negattiv fuq il-kompetittività tal-industrija tad-difiża tal-Unjoni. Waqt li jappoġġa l-faži tal-iżvilupp, il-Programm ikun qiegħed jikkontribwixxi għal sfruttament aħjar tar-riżultati tar-ričerka dwar id-difiża u jghin biex jixxejjen id-distakk bejn ir-ričerka u l-produzzjoni. Il-Programm ikun qiegħed jippromwovi wkoll l-forom kollha ta' innovazzjoni, *billi l-effetti pozittivi ta' tali appoġġ ikun mistenni li jinfirex għas-settur cívili*. Il-Programm jikkomplementa l-attivitàajiet imwettqa f'konformità mal-Artikolu 182 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea u ma jkoprix il-produzzjoni *jew l-akkwist* ta' prodotti jew teknoloġiji tad-difiża.

- (3) *Sabiex jinkisbu soluzzjonijiet aktar innovattivi u biex jitrawwem suq intern miftuh, jenhtieġ li l-Programm jipprovdi appoġġ qawwi għall-partecipazzjoni transfruntiera tal-SMEs u jgħin biex jinholqu opportunitajiet tas-suq godda.*
- (4) Jenhtieġ li l-Programm ikopri perijodu ta' sentejn mill-1 ta' Jannar 2019 sal-31 ta' Diċembru 2020. Jenhtieġ li l-ammont finanzjarju għall-implimentazzjoni tal-Programm jiġi ddeterminat għal dak il-perijodu.
- (5) *Dan ir-Regolament jistabbilixxi pakkett finanzjarju għad-durata shiha tal-Programm, li jrid jikkostitwixxi l-ammont ta' referenza prinċipali, fis-sens tal-punt 17 tal-Ftehim Interistituzzjonali tat-2 ta' Diċembru 2013 bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill u l-Kummissjoni dwar dixxiplina baġitarja, dwar kooperazzjoni f'materji ta' baġit u dwar ġestjoni finanzjarja tajba¹, għall-Parlament Ewropew u l-Kunsill waqt il-proċedura baġitarja annwali.*

¹ *GU C 373, 20.12.2013, p. 1.*

- (6) *Fl-implimentazzjoni tal-Programm, l-strumenti kollha ta' finanzjament jenhtieġ li jintużaw f'konformità mar-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹, bil-ħsieb li jiġi massimizzat l-iżvilupp ta' prodotti u teknologiji tad-difīża. Madankollu, fid-dawl tad-durata ta' sentejn tal-Programm, l-užu ta' strumenti finanzjarji jista' johloq diffikultajiet prattici. Għaldaqstant, matul dak il-perijodu inizjali, jenhtieġ li tingħata prioritā ghall-užu ta' għotjet u, fċirkostanzi ecċeżżjonali, għall-akkwist pubbliku. L-strumenti finanzjarji jistgħu jkunu għodda xierqa għall-užu fil-Fond wara l-2020.*
- (7) Il-Kummissjoni tista' tafda parti mill-implimentazzjoni tal-Programm lill-entitajiet imsemmija fil-punt (c) tal-Artikolu 58(1) tar-Regolament (UE, Euratom)
Nru 966/2012.
- (8) *Wara li jaqblu dwar il-prioritajiet komuni b'rabta mal-kapaċitajiet ta' difīża fil-livell tal-Unjoni, b'mod partikolari permezz tal-Pjan ta' Żvilupp tal-Kapaċitajiet, b'kont meħud ukoll tar-Rieżami Annwali Kkoordinat dwar id-Difīża, u bil-ħsieb li jinkiseb il-Livell ta' Ambizzjoni tal-UE kif maqbul mill-Kunsill fil-konkluzjonijiet tiegħi tal-14 ta' Novembru 2016 u approvat mill-Kunsill Ewropew fil-15 ta' Dicembru 2016, l-Istati Membri jidentifikaw u jikkonsolidaw ir-rekwiżiti militari u jistabbilixxu l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi tal-proġett.*

¹ Ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2012 dwar ir-regoli finanzjarji applikabbi għall-baġit ġenerali tal-Unjoni u li jhassar ir-Regolament tal-Kunsill (KE, Euratom) Nru 1605/2002 (GU L 298, 26.10.2012, p. 1).

- (9) *Fejn adatt, jenhtieġ li l-Istati Membri jaħtru wkoll maniġer tal-progett, bhal organizzazzjoni internazzjonali tal-ġestjoni tal-proġetti, pereżempju l-Organizzazzjoni Kongunta ghall-Kooperazzjoni fil-Qasam tal-Armamenti, jew entità, bhall-Aġenzija Ewropea għad-Difiza, biex imexxi l-ħidma marbuta mal-iżvilupp ta' azzjoni kollaborattiva appoġġata mill-Programm. Meta ssir tali hatra, jenhtieġ li l-Kummissjoni tikkonsulta lill-maniġer tal-proġett dwar il-progress li jkun sar fir-rigward tal-azzjoni qabel ma jsir il-pagament lill-benefiċjarju tal-azzjoni eligibbli biex il-maniġer tal-proġett ikun jista' jiġura li l-benefiċjarji jirrispettaw l-iskadenzi.*
- (10) Jenhtieġ li l-appoġġ finanzjarju tal-Unjoni ma jaffettwax it-*trasferiment ta' prodotti relatati mad-difiza fl-Unjoni f'konformità mad-Direttiva 2009/43/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill*¹, jew l-esportazzjoni ta' prodotti, tagħmir jew teknoloġiji tad-difiza. *Jenhtieġ li lanqas ma jaffettwa d-diskrezzjoni tal-Istati Membri fir-rigward tal-politika dwar it-*trasferiment fl-Unjoni u l-esportazzjoni ta' tali prodotti, inkluż f'konformità mar-regoli komuni li jirregolaw il-kontroll tal-esportazzjonijiet ta' teknoloġija u tagħmir militari stipulati fil-Pozizzjoni Komuni tal-Kunsill 944/2008/PESK*².*

¹ *Id-Direttiva 2009/43/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-6 ta' Mejju 2009 dwar l-issimplifikar tat-termini u l-kundizzjonijiet tat-trasferimenti ta' prodotti relatati mad-difiza fil-Komunità (GU L 146, 10.6.2009, p. 1).*

² *Il-Pozizzjoni Komuni tal-Kunsill 2008/944/PESK tat-8 ta' Dicembru 2008 li tiddefinixxi regoli komuni li jirregolaw il-kontroll ta' esportazzjonijiet ta' teknoloġija u tagħmir militari (GU L 335, 13.12.2008, p. 99).*

- (11) Peress li l-objettiv tal-Programm hu li jappoġġa l-kompetittivitā u ***l-efficjenza*** tal-industrija tad-difiża tal-Unjoni billi jtaffi r-riskju waqt il-faži tal-iżvilupp tal-progetti ta' kooperazzjoni, jenhtieg li l-azzjonijiet marbuta mal-iżvilupp ta' prodott jew teknoloġija tad-difiża, jiġifieri ***l-istudji dwar il-fattibbiltà u mizuri ohra ta'*** ***akkumpanjament, id-disinn (inkluż l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi li fuqhom huwa bbażat id-disinn), il-prototipi tas-sistema, l-ittestjar, l-ikkwalifikar, iċ-ċertifikazzjoni u ż-żieda fl-efficjenza matul iċ-ċiklu tal-hajja ta' prodott jew teknoloġija tad-difiża,*** ikunu eligibbli għall-finanzjament skont il-Programm. Il-modernizzazzjoni tal-prodotti u t-teknoloġiji tad-difiża eżistenti, ***inkluż l-interoperabbiltà tagħhom, jenhtieg li jkunu wkoll eligibbli għall-finanzjament skont il-Programm. Azzjonijiet għall-modernizzazzjoni tal-prodotti u t-teknoloġiji*** tad-difiża eżistenti jenhtieg li jkunu eligibbli biss fejn ***l-informazzjoni li digħi teżisti u li hija meħtieġa biex titwettaq l-azzjoni ma tkunx soġġetta għal kwalunkwe restrizzjoni b'mod li tillimita l-abbiltà li titwettaq l-azzjoni.***
- (12) Peress li l-ghan tal-Programm huwa, b'mod partikolari, li tiżdied il-kooperazzjoni bejn l-impriżi fl-Istati Membri, jenhtieg li azzjoni tkun eligibbli għall-finanzjament skont il-Programm biss jekk trid titwettaq minn ***konsorżju*** ta' mill-anqas tliet impriżi bbażati f'mill-inqas ***tliet*** Stati Membri differenti.

- (13) Hafna drabi l-kollaborazzjoni transfruntiera ***bejn l-impriżi*** fl-iżvilupp ta' prodotti u teknoloġiji tad-difiża ġiet imfixkla mid-diffikultà li jintlaħaq ftehim dwar l-ispeċifikazzjonijiet ***jew l-istandards*** tekniċi komuni. L-assenza jew l-insuffiċjenza ta' speċifikazzjonijiet ***jew standards*** tekniċi komuni wassal għal kumplessitā akbar, dewmien u spejjeż eżagerati fil-faži tal-iżvilupp. Ghall-azzjonijiet li jinvolvu livell ogħla ta' maturità teknoloġika, ftehim dwar l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi komuni jenħtieg li jkun kondizzjoni primarja għall-eligibilità għall-finanzjament skont il-Programm. Jenħtieg li ***l-istudji dwar il-fattibbiltà u l-azzjonijiet*** li għandhom l-għan li jappoġġaw l-istabbiliment ta' speċifikazzjonijiet ***jew standards*** tekniċi komuni jkunu eligibbli wkoll għall-finanzjament skont il-Programm.
- (14) ***Sabiex jiġi żgurat li, fl-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, l-obbligi internazzjonali tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha jiġu rrispettati, l-azzjonijiet relatati ma' prodotti jew teknoloġiji li l-użu, l-iżvilupp jew il-produzzjoni tagħhom ikunu pprojbiti mid-dritt internazzjonali jenħtieg li ma jkunux eligibbli għall-finanzjament tskont il-Programm.***

F'dak ir-rigward, l-eligibilità ta' azzjonijiet għall-iżvilupp ta' prodotti jew teknoloġiji ġodda tad-difiża, bħal dawk li huma speċifikament imfassla biex iwettqu attakki letali mingħajr ebda kontroll uman fuq id-deċiżjonijiet dwar l-attakki, jenħtieg li wkoll jkunu soġġetti għal-żviluppi fid-dritt internazzjonali.

- (15) Peress li l-Programm għandu l-għan li jtejjeb il-kompetittivitā u *l-effiċjenza* tal-industrija tad-difiża tal-Unjoni, jenħtieg li, *fil-principju*, l-entitajiet stabbiliti fl-Unjoni u li *mhumixx soġġetti għal kontroll minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz* biss ikunu eligibbli għall-finanzjament. Barra minn hekk, biex tkun żgurata l-protezzjoni tal-interessi essenżjali marbutin mas-sigurtà u *d-difiża* tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, l-infrastruttura, il-facilitajiet, l-assi u r-riżorsi li jintużaw mill-benefiċjarji u mis-subkuntratturi f'azzjoni ffinanzjata skont il-Programm, *jenħtieg* li ma jkunux jinstabu fit-territorju ta' pajjiż terz.
- (16) *F'ċerti cirkostanzi, jenħtieg li jkun possibbli li ssir deroga mill-principju li l-benefiċjarji u s-subkuntratturi involuti f'azzjoni ma jkunux soġġetti għal kontroll minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz. F'dak il-kuntest, l-impriżi stabbiliti fl-Unjoni li huma kkontrollati minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz jenħtieg li jkunu jistgħu jkunu eligibbli għall-finanzjament dment li jkunu ssodisfati kondizzjonijiet rilevanti u stretti relatati mal-interessi tas-sigurtà u d-difiża tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha, kif stabbilit fil-qafas tal-Politika Esteria u ta' Sigurtà Komuni skont it-Titolu V tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE), inkluż f'termini tat-tiċċihi tal-Baži Teknologika u Industrijali tad-Difiża Ewropea. Il-partecipazzjoni ta' impriżi bħal dawn jenħtieg li ma tmurx kontra l-objettivi tal-Programm. Jenħtieg li l-benefiċjarji jipprovd l-informazzjoni rilevanti kollha dwar l-infrastruttura, il-faċilitajiet, l-assi u r-riżorsi li jridu jintużaw fl-azzjoni. Jenħtieg li t-thassib tal-Istati Membri rigward is-sigurtà tal-provvista jiġi kkunsidrat ukoll.*

- (17) *Jenhtieġ li l-kooperazzjoni bejn il-benefiċjarji u s-subkuntratturi involuti fl-azzjoni u l-impriżi li huma stabbiliti f'pajjiż terz jew li huma kkontrollati minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz ukoll tkun soġġetta għal kondizzjonijiet rilevanti relatati mal-interessi tas-sigurtà u d-difiża tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha. F'dak il-kuntest, jenhtieġ li ma jkun hemm l-ebda aċċess mhux awtorizzat minn pajjiż terz jew entità ta' pajjiż terz għal informazzjoni klassifikata marbuta mat-twettiq tal-azzjoni. L-aċċess għal informazzjoni klassifikata huwa awtorizzat skont ir-regoli ta' sigurtà rilevanti applikabbi għall-informazzjoni klassifikata tal-Unjoni Ewropea u ghall-informazzjoni kklassifikata skont il-klassifikazzjonijiet tas-sigurtà nazzjonali.*
- (18) L-azzjonijiet eligibbli żviluppati fil-kuntest ta' Kooperazzjoni Strutturata Permanenti fil-qafas istituzzjonal tal-Unjoni jkunu jiżguraw kooperazzjoni msaħħha bejn l-impriżi fl-Istati Membri differenti fuq baži kontinwa u b'hekk jikkontribwixxu direttament għall-objettivi tal-Programm. Għalhekk, jenhtieġ li tali azzjonijiet ikunu eligibbli għal rata oħla ta' finanzjament. *L-azzjonijiet eligibbli żviluppati b'livell ta' partecipazzjoni adegwat min-naħha tal-mid-caps u l-SMEs, u b'mod partikolari l-SMEs transfruntieri, jappoġġaw il-ftuħ tal-katini tal-provvista u jikkontribwixxu għall-objettivi tal-Programm. Għaldaqstant, jenhtieġ li tali azzjonijiet ikunu eligibbli għal rata oħla ta' finanzjament, inkluż biex jiġi kkumpensat ir-riskju akbar u l-piż amministrattiv akbar.*

- (19) Jekk xi konsorzu **I** jkun jixtieq jieħu sehem fazzjoni eligibbli skont il-Programm u l-assistenza finanzjarja tal-Unjoni tkun ser tieħu **l-ghamla ta' għotja, jenħtieg li l-konsorzu jaħtar wieħed mill-membri tiegħu bħala koordinatur. Il-koordinatur jenħtieg li jkun il-punt *ewlieni* ta' kuntatt mal-Kummissjoni.**
- (20) Il-promozzjoni tal-innovazzjoni u tal-iżvilupp teknoloġiku fl-industrija tad-difiża tal-Unjoni jenħtieg li **tippermetti li jinżammu u jiġu žviluppati l-hiliet u l-gharfiem espert fl-industrija tad-difiża tal-Unjoni u jenħtieg li tikkontribwixxi għat-tishħiħ tal-awtonomija teknoloġika u industrijali tagħha. F'dak il-kuntest, il-Programm jista' wkoll jgħin biex jiġi identifikat fejn l-Unjoni hija dipendenti fuq pajjiżi terzi ghall-iżvilupp ta' prodotti u teknoloġiji tad-difiża. Tali promozzjoni tal-innovazzjoni u tal-iżvilupp teknoloġiku jenħtieg li ssir ukoll b'mod konsistenti mal-interessi tas-sigurtà u **tad-difiża** tal-Unjoni. Għaldaqstant, jenħtieg li l-kontribut **ta'** azzjoni għal dawk l-interessi u ghall-prioritajiet marbuta mal-kapaċitā ta' difiża** **I** maqbula fost l-Istati Membri *fil-qafas tal-Politika Estera u ta' Sigurtà Komuni* jservi bħala kriterju ghall-għotja. Fl-Unjoni, il-prioritajiet komuni marbuta mal-kapaċitā tad-difiża jiġu identifikati b'mod partikolari permezz tal-Pjan ta' Žvilupp tal-Kapacitajiet. Il-proċessi l-oħra tal-Unjoni, fosthom ir-Rieżami Annwali Koordinat dwar id-Difiża u l-Kooperazzjoni Strutturata Permanenti jappoġġaw l-implimentazzjoni tal-prioritajiet rilevanti permezz ta' kooperazzjoni msaħħha. Fejn adatt, **il-prioritajiet** reġjonali **u** internazzjonali, **inkluż dawk** fil-kuntest tan-NATO, **I** jistgħu wkoll jitqiesu, **bil-kundizzjoni li jservu l-interessi tas-sigurtà u d-difiża tal-Unjoni u ma jipprevjenu l-ebda Stat Membru milli jipparteċipa, filwaqt li titqies ukoll il-htiega li tiġi evitata duplikazzjoni bla bżonn.**

- (21) *L-Istati Membri jaħdmu individualment u b'mod konġunt fuq l-iżvilupp, il-produzzjoni u l-użu operazzjonali ta' ingenji tal-ajru, vetturi u bastimenti mingħajr ekwipagġ. Użu operazzjonali f'dan il-kuntest jinkludi t-twettiq ta' attakki fuq bersalli militari. Ir-riċerka u l-iżvilupp assoċjati mal-iżvilupp ta' sistemi bħal dawn, inkluż kemm is-sistemi militari kif ukoll dawk ċivili, ingħataw appoġġ minn fondi tal-Unjoni. Huwa ppjanat li dan ikompli, possibbilment anke fil-qafas tal-Programm. Jenħtieg li xejn f'dan ir-Regolament ma jtellef l-użu legħittimu ta' tali prodotti jew teknologiji tad-difiża żviluppati mill-Programm.*
- (22) Sabiex ikun żgurat li l-azzjonijiet iffinanzjati jkunu vijabbbli, █ 1-impenn tal-Istati Membri li jikkontribwixxu b'mod effettiv ghall-finanzjament tal-azzjoni jenħtieg li jiġi stabbilit bil-miktub, pereżempju b'ittra ta' intenzjoni mill-Istati Membri kkonċernati.
- (23) Sabiex ikun żgurat li l-azzjonijiet iffinanzjati jikkontribwixxu għall-kompetittività u l-efficjenza tal-industrija Ewropea tad-difiża, jenħtieg li dawn ikunu orjentati lejn is-suq █, motivati mid-domanda u *kummerċjalment vijabbbli fuq perijodu ta' zmien bejn medju u twil, inkluż għat-teknologiji b'użu dopju*. Għalhekk, jenħtieg li l-kriterji ta' eligibbiltà jqisu l-fatt li l-Istati Membri beħsiebhom █ jakkwistaw il-prodott finali tad-difiża, jew *jużaw it-teknologija, b'mod ikkoordinat, filwaqt li jenħtieg li l-kriterji tal-għotxi jqisu l-fatt li l-Istati Membri jieħdu impenn politiku jew legali, biex b'mod konġunt jużaw, jippossjedu jew iżommu l-prodott jew it-teknologija finali tad-difiża*.

- (24) *Jenhtieġ li l-kriterji tal-ghoti kollha jitqiesu meta jiġu evalwati l-azzjonijiet proposti ghall-finanzjament skont il-Programm. Billi dawk il-kriterji mhumiex eliminatorji, jenhtieġ li azzjonijiet proposti li jonqsu milli jissodisfaw waħda jew aktar minn dawk il-kriterji ma jiġux esklużi awtomatikament.*
- (25) L-assistenza finanzjarja tal-Unjoni mill-Programm jenhtieġ li ma taqbiżx l-20 % tal-ispiża eligibbli □ tal-azzjoni *f'dak li* għandu x'jaqsam mal-ħolqien tal-prototipi **tas-sistema**, li ta' spiss ikun l-akbar spiża waqt il-faži tal-iżvilupp. Madankollu, jenhtieġ li jkun possibbli li jkun kopert l-ammont totali tal-ispejjeż eligibbli għal azzjonijiet oħra fil-faži tal-iżvilupp. *Fiż-żewġ kazijiet, l-ispejjeż eligibbli jenhtieġ li jinfteħhem fis-sens tal-Artikolu 126 tar-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012.*
- (26) *Peress li l-Programm jenhtieġ li jikkomplementa l-attivitàajiet ta' riċerka, b'mod partikolari fil-qasam tad-difīza, u għal raġunijiet ta' konsistenza u simplifikazzjoni amministrattiva, jenhtieġ li, kemm jista' jkun, japplikaw għall-Programm l-istess regoli bħal dawk fl-Azzjoni Preparatorja fuq ir-Ričerka dwar id-Difīza (PADR) u l-Orizzont 2020 - il-Programm Qafas għar-Ričerka u l-Innovazzjoni (2014-2020) ("Orizzont 2020"). Huwa għaldaqstant xieraq li r-rimborż tal-ispejjeż indiretti jiġi previst b'rata fissa ta' 25 % bħal taħt il-PADR u l-Orizzont 2020.*

- (27) Billi l-appoġġ tal-Unjoni għandu l-ghan li jtejjeb il-kompetittivitā tas-settur tad-difiża u jikkonċerna biss il-faži speċifika tal-iżvilupp, l-*Unjoni* jenħtieg li ma jkollhiex sjieda jew drittijiet tal-proprietà intellettuali fuq il-prodotti jew it-teknologiji tad-difiża li jinħolqu bl-azzjonijiet iffinanzjati. L-iskema tad-drittijiet tal-proprietà intellettuali applikabbli trid tiġi miftiehma kuntrattwalment mill-benefiċjarji. *L-Istati Membri interessati jenħtieg ukoll li jkollhom il-possibbiltà li jippartecipaw f'akkwisti pubblici kooperativi ta' segwit. Barra minn hekk, jenħtieg li r-riżultati tal-azzjonijiet iffinanzjati skont i-Programm ma jkunux soġġetti għal kontroll jew restrizzjoni min-naħha ta' pajjiż terz jew entità ta' pajjiż terz.*
- (28) Il-Kummissjoni jenħtieg li tistabbilixxi programm ta' hidma ta' sentejn f'konformità mal-objettivi tal-Programm. *Il-programm ta' hidma jenħtieg li jistipula fid-dettall il-kategoriji ta' progetti ghall-finanzjament skont il-Programm, inkluż prodotti u teknologiji tad-difiża bħal sistemi ppilotati mill-bogħod, komunikazzjonijiet, pozizzjonar, navigazzjoni u sinkronizzazzjoni bis-satellita, aċċess awtonomu ghall-ispazju u osservazzjoni permanenti tad-dinja, sostenibbiltà tal-enerġija, u ċ-ċibersigurtà u s-sigurtà marittima, kif ukoll kapaċitajiet militari ta' livell għoli fis-sistemi tal-ajru, tal-art, tal-baħar u f'oqsma kongunti, inkluż għarfien aħjar tas-sitwazzjoni, il-protezzjoni, il-mobbiltà, il-logistika u l-appoġġ mediku u l-abilitaturi strategiči.*

- (29) *Jenhtieġ li l-Kummissjoni tiġi assistita minn kumitat tal-Istati Membri ("il-kumitat") biex tistabbilixxi l-programm ta' hidma. Jenhtieġ li l-Kummissjoni tagħmel hilitha biex issib soluzzjonijiet li jkunu jgawdu l-akbar appoġġi possibbli fi ħdan il-kumitat. F'dak il-kuntest, il-kumitat jista' jiltaqa' fil-format ta' esperti fid-difiza nazzjonali biex tingħata assistenza specifika lill-Kummissjoni. Huwa f'idejn l-Istati Membri biex jaħtru r-rappreżentanti rispettivi tagħhom f'dak il-kumitat. Il-membri tal-kumitat jenhtieġ li jingħataw opportunitajiet bikrija u effikaċi biex jeżaminaw l-abbozzi tal-atti ta' implemantazzjoni u jesprimu l-fehmiet tagħhom.*
- (30) Fid-dawl tal-politika tal-Unjoni dwar l-SMEs li jitqiesu bħala element ewlieni biex ikunu żgurati t-tkabbir ekonomiku, l-innovazzjoni, il-ħolqien tal-impjieg u l-integrazzjoni soċjali fl-Unjoni, u fid-dawl tal-fatt li l-azzjonijiet sostnuti tipikament jeħtieġu kollaborazzjoni transnazzjonali, hu importanti li l-programm ta' hidma jirrifletti u jippermetti *access u partecipazzjoni* transfruntiera tal-SMEs *miftuha u trasparenti*, u li għalhekk tali azzjonijiet jibbenefikaw *minn tal-inqas 10 %* tal-baġit totali, *li jippermetti lill-SMEs jiġu inkluži fil-katini tal-valur tal-azzjonijiet.* *Jenhtieġ li kategorija ta' progetti tkun specifikament iddedikata ghall-SMEs.*
- (31) *Biex tiżgura s-suċċess tal-Programm, il-Kummissjoni jenhtieġ li tagħmel hilitha biex iżżomm djalogu ma' spetru wiesa' tal-industrija Ewropea, inkluži l-SMEs u l-fornituri mhux tradizzjonali għas-settur tad-difiza.*

- (32) Sabiex jinkisbu il-benefiċċji tal-għarfien espert tagħha fis-settur tad-difiża, ***u skont il-kompetenzi mogħtija lilha permezz tat-TUE***, l-Aġenzija Ewropea għad-Difiża ***jenħtieg li tigi mistiedna*** bħala osservatur fil-kumitat. Is-Servizz Ewropew għall-Azzjoni Esterna jenħtieg ukoll li ***jīġi mistieden*** jassisti.
- (33) ***Bħala regola generali, biex*** jintgħażlu l-azzjonijiet li għandhom jiġu ffinanzjati skont il-Programm, il-Kummissjoni jew l-entitajiet imsemmija fil-punt (c) tal-Artikolu 58(1) tar-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 jenħtieg li jorganizzaw sejhiet kompetittivi kif previst f'***dak ir-Regolament, u jenħtieg li jiżguraw li l-proċeduri amministrattivi jibqghu semplicei kemm jista' jkun u jiġi generaw ammont minimu ta' spejjeż addizzjonal. Madankollu, f'certi cirkostanzi debitament iġġustifikati u eċċezzjonal, il-finanzjament mill-Unjoni jista' jingħata wkoll skont l-Artikolu 190 tar-Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) Nru 1268/2012***¹.

¹ *Ir-Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) Nru 1268/2012 tad-29 ta' Ottubru 2012 dwar ir-regoli tal-applikazzjoni tar-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar ir-regoli finanzjarji applikabbli ghall-baġit ġenerali tal-Unjoni (GU L 362, 31.12.2012, p. 1).*

- (34) Wara l-evalwazzjoni tal-proposti bl-ghajnuna ta' esperti indipendentni, *li l-kredenzjali ta' sigurtà tagħhom jenhtieg li jiġu vvalidati mill-Istati Membri*, jenhtieg li l-Kummissjoni tagħżel l-azzjonijiet li għandhom jiġu ffinanzjati mill-Programm. *Il-Kummissjoni jenhtieg li tistabbilixxi bażi ta' data ta' esperti indipendentni. Jenhtieg li l-baži tad-data ma ssirx pubblika. L-esperti indipendentni jenhtieg li jinhattru abbażi tal-hiliet, l-esperjenza u l-gharfien tagħhom, b'kont meħud tal-kompli li jiġu assenjati lilhom. Sa fejn possibbli, meta taħtar l-esperti indipendentni, il-Kummissjoni jenhtieg li tieħu mizuri adatti għall-fini ta' kompożizzjoni bbilanċjata fi ħdan il-gruppi tal-esperti u l-bordijiet ta' evalwazzjoni f'termini ta' varjetà ta' hili, esperjenzi, għarfien, diversità ġeografika u ta' ġeneru, b'kont meħud tas-sitwazzjoni fil-qasam tal-azzjoni. Wieħed jenhtieg li jfittex ukoll rotazzjoni adatta ta' esperti u bilanċ xieraq bejn is-settur privat u dak pubbliku.* Sabiex ikunu żgurati kondizzjonijiet uniformi għall-implementazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenhtieg li s-setgħat ta' implementazzjoni jingħataw lill-Kummissjoni fir-rigward tal-adozzjoni u l-implementazzjoni tal-programm ta' hidma, kif ukoll għall-għoti tal-finanzjament lill-azzjonijiet magħżula. Jenhtieg li dawk is-setgħat jiġu eżerċitati skont ir-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹. *Jenhtieg li l-Istati Membri jiġu infurmati dwar ir-riżultati tal-evalwazzjoni u l-progress fl-azzjonijiet iffinanzjati.*

¹ Ir-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Frar 2011 li jistabbilixxi r-regoli u l-prinċipji ġenerali dwar il-mekkaniżmi ta' kontroll mill-Istati Membri tal-eżerċizzju mill-Kummissjoni tas-setgħat ta' implementazzjoni (*GU L 55, 28.2.2011, p. 13*).

- (35) Jenhtieġ li l-proċedura ta' eżami tintuża għall-adozzjoni ta' **dawk** l-atti ta' implementazzjoni b'kont meħud tal-implikazzjonijiet sostanzjali tagħhom għall-implementazzjoni ta' **dan ir-Regolament**.
- (36) Jenhtieġ li fi tmiem il-Programm, il-Kummissjoni tfassal rapport ta' implementazzjoni, li jeżamina l-attivitajiet finanzjarji mil-lat tar-riżultati tal-implementazzjoni finanzjarja tagħhom u, fejn possibbli, mil-lat tal-impatt tagħhom. Jenhtieġ li r-rapport ta' implementazzjoni janalizza wkoll il-parteċipazzjoni transfruntiera tal-SMEs **u l-mid-caps** fl-azzjonijiet appogġati mill-Programm kif ukoll il-parteċipazzjoni tal-SMEs **u l-mid-caps** fil-katina tal-valur globali. *Ir-rapport jenhtieġ li jinkludi wkoll informazzjoni dwar l-origini tal-benefiċjarji u ddistribuzzjoni tad-drittijiet ta' proprjetà intellettuali ġġenerati.*
- (37) *Jenhtieġ li l-interessi finanzjarji tal-Unjoni jiġu mharsa permezz ta' mizuri proporzjonalii tul iċ-ċiklu kollu tal-infiq, li jinkludi l-prevenzjoni, il-kxif u l-investigazzjoni ta' irregolaritajiet, l-irkupru ta' fondi mitlufa, imħallsa bi żball jew użati b'mod hażin u, fejn xieraq, pieni amministrattivi u finanzjarji.*
- (38) *Jenhtieġ li l-Kummissjoni u l-Istati Membri jiżguraw l-aktar promozzjoni wiesgħa possibbli tal-Programm sabiex tiżdied l-effikaċja tiegħu u b'hekk jittejbu l-kompetittività tal-industrija tad-difiża u l-kapaċitajiet ta' difiża tal-Istati Membri.*
- (39) *Minħabba li l-ghanijiet ta' dan ir-Regolament, ma jistgħux jinkisbu b'mod suffiċjenti mill-Istati Membri fid-dawl tal-ispejjeż u r-riskji assoċjati, iżda jistgħu, jinkisbu aħjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta mizuri, f'konformità mal-principju ta' sussidjarjet kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-TUE. F'konformità mal-principju ta' proporzjonalità kif stabbilit f'dak l-Artikolu, dan ir-Regolament ma jmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ sabiex jinkisbu dawk l-ghanijiet,*

ADOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

Artikolu 1

Suġġett

Dan ir-Regolament jistabbilixxi Programm Ewropew għall-Iżvilupp fl-Industrija tad-Difiża ("il-Programm") għall-azzjoni tal-Unjoni li jkopri l-perijodu mill-1 ta' Jannar 2019 sal-31 ta' Dicembru 2020.

Artikolu 2

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (1) *"prototip tas-sistema" tfisser mudell ta' prodott jew teknoloġija li jista' juri l-prestazzjoni f'ambjent operattiv;*
- (2) *"kwalifika" tfisser il-proċess kollu biex jintwera li d-disinn ta' prodott, ta' komponent jew ta' teknoloġija tanġibbli jew intaġġibbli relatati mad-difiża jissodisfa r-rekwiziti specifikati, filwaqt li jipprovd evidenza oġgettiva li turi li jkunu ġew sodisfatti r-rekwiziti partikolari ta' disinn;*
- (3) *"certifikazzjoni" tfisser il-proċess li permezz tiegħu awtorità nazzjonali tiċċertifika li l-prodott, li l-komponent jew t-teknoloġija tanġibbli jew intanġibbli relatati mad-difiża jikkonforma mar-regolamenti applikabbi;*

- (4) "intrapriža" tfisser entità, irrispettivamente mill-istatus legali tagħha jew mill-mod kif hija ffinanzjata, li tkun involuta f'attività ekonomika, u li hi stabbilita fl-Istat Membru li fih tkun inkorporata, f'konformità mal-ligi nazzjonali ta' dak l-Istat Membru;
- (5) "struttura maniġerjali eżekuttiva" tfisser korp ta' intrapriža maħtura skont il-ligi nazzjonali, u, fejn applikabbi, li jirrapportaw lill-uffiċjal kap eżekuttiv, li jkollu setgħa jistabbilixxi l-istrategija, l-objettivi u d-direzzjoni ġenerali tal-intrapriža, u li jiissorvelja u jimmonitorja t-tehid ta' deciżjonijiet tat-tmexxija;
- (6) "entità ta' pajjiż terz" tfisser entità stabbilita f'pajjiż terz jew li, fejn tkun stabbilita fl-Unjoni, ikollha l-istrutturi eżekuttivi maniġerjali tagħha f'pajjiż terz;
- (7) "kontroll" tfisser il-kapaċità tal-eżercizzju ta' influenza deciżiva fuq intrapriža, direttament, jew indirettament permezz ta' intrapriža intermedjarja waħda jew aktar;

- (8) "intrapriži žgħar u ta' daqs medju" jew "***SMEs***" *tfisser intrapriži žgħar u ta' daqs medju kif definit fl-Artikolu 2 tal-Anness għar-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 2003/361/EC¹*;
- (9) "*kumpanija b'kapitalizzazzjoni medja*" jew "*mid-cap*" *tfisser intrapriža li mhijiex SME u li jkollha sa 3000 impjegat, fejn l-ghadd tal-persunal jiġi kkalkolat skont l-Artikoli 3 sa 6 tal-Anness għar-Rakkomandazzjoni 2003/361/KE;*
- (10) "*konsorżju*" *tfisser raggruppament kollaborattiv ta' intrapriži kostitwit biex iwettaq azzjoni skont il-Programm.*

¹ Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni 2003/361/KE tas-6 ta' Mejju 2003 dwar id-definizzjoni ta' intrapriži mikro, žgħar u ta' daqs medju (GU L 124, 20.5.2003, p. 36).

Artikolu 3

Objettivi

Il-Programm għandu jkollu l-objettivi li ġejjin:

- (a) li jrawwem il-kompetittività, ***l-efficjenza*** u l-kapaċità tal-innovazzjoni | tal-industrija tad-difīża ***fl-Unjoni kollha, li tikkontribwixxi għall-awtonomija strategika tal-Unjoni***, billi tappoġġa l-azzjonijiet fil-faži tal-iżvilupp tagħhom;
- (b) li jappoġġa u jivvalorizza | l-kooperazzjoni, ***inkluża dik transfruntiera***, bejn l-intrapriżi, inkluż ***l-SMEs u l-mid-caps, madwar l-Unjoni, u l-kollaborazzjoni bejn l-Istati Membri***, fl-iżvilupp ta' prodotti jew teknoloġiji tad-difīża, ***filwaqt li jsahħħah u jtejjeb l-agilità tal-katini ta' provvista u tal-valur tad-difīża, u jrawwem l-istandardizzazzjoni tas-sistemi tad-difīża u l-interoperabbiltà tagħhom.***

Din il-kooperazzjoni għandha sseħħi f'konformità mal-prioritajiet tal-kapaċità tad-difīża | miftehma mill-Istati Membri fi ħdan il-qafas ***tal-Politika Estera u ta' Sigurtà Komuni u b'mod partikolari fil-kuntest tal-Pjan tal-Iżvilupp tal-Kapaċitajiet.***

F'dak il-kuntest, il-prioritajiet regionali u internazzjonalni, meta jservu l-interessi tas-sigurtà u tad-difiża tal-Unjoni kif determinat skont il-Politika Estera u ta' Sigurtà Komuni, u b'kont meħud tal-ħtieġa li tiġi evitata d-duplikazzjoni bla bżonn, jistgħu wkoll jitqiesu, fejn xieraq, kull meta ma jeskludux il-possibbiltà tal-partecipazzjoni ta' kwalunkwe Stat Membru;

- (c) li jitrawwem użu aħjar tar-riżultati tar-riċerka dwar id-difiża u jsir kontribut għall-izvilupp wara l-faži ta' riċerka, biex b'hekk tiġi appoġġata l-kompetittività tal-industrija Ewropea tad-difiża fis-suq intern u fis-suq globali, inkluż permezz tal-konsolidazzjoni, fejn xieraq.

Artikolu 4

Baġit

*Il-pakkett finanzjarju għall-implimentazzjoni tal-Programm għall-perjodu **mill-1 ta' Jannar 2019 sal-31 ta' Diċembru 2020 għandu jkun ta' EUR 500 miljun fil-prezzijiet attwali.***

L-appropriazzjonijiet annwali għandhom ikunu awtorizzati mill-Parlament Ewropew u mill-Kunsill fil-limiti tal-qafas finanzjarju pluriennali.

Artikolu 5

Dispożizzjonijiet ġenerali ta' finanzjament

1. L-assistenza finanzjarja tal-Unjoni tista' tingħata bit-tipi ta' finanzjament previsti fir-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012, **■** b'mod partikolari *l-għotnej u, f'każijiet eċċeżzjonali, l-akkwist* pubbliku.

2. It-tipi ta' finanzjament imsemmija fil-paragrafu 1 █ u l-metodi ta' implementazzjoni, għandhom jintgħażlu skont il-ħila tagħhom li jiksbu l-objettivi speċifiċi tal-azzjonijiet u li jagħtu r-riżultati, filwaqt li jitqiesu, b'mod partikolari, l-ispejjeż tal-kontrolli, il-piż amministrattiv u r-riskju ta' kunflitt ta' interess.
3. L-assistenza finanzjarja tal-Unjoni għandha tiġi implementata direttament jew indirettament mill-Kummissjoni kif previst fir-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012, billi l-kompieti ta' implementazzjoni baġitarja jiġu fdati lill-entitajiet elenkti fil-punt (c) tal-Artikolu 58(1) ta' dak ir-Regolament.
4. **L-Istati Membri għandhom jaħtru, fejn adatt maniġer tal-proġett. Il-Kummissjoni għandha tikkonsulta lill-maniġer tal-proġett dwar il-progress li sar b'rabit mal-azzjoni qabel ma jsir il-ħlas lill-benefiċjarji eligibbli █ .**

Artikolu 6

Azzjonijiet eligibbli

1. Il-Programm għandu jagħti appoġġ lill-azzjonijiet tal-benefiċjarji waqt il-faži tal-izvilupp li jkopru kemm ***prodotti u teknologiji*** ġodda tad-difiża kif ukoll it-titjib tal-prodotti u tat-teknologiji eżistenti ***dment li l-użu ta' informazzjoni li kienet teżisti qabel meħtieġa għat-twettiq tal-azzjoni għat-titjib ma tkunx sogħġetta għal restrizzjoni minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz, direttament, jew indirettament permezz ta' intraprija intermedjarja wahda jew aktar.***

Azzjoni eligibbli għandha tkun relatata ma' wahda jew aktar minn dan li ġej:

- (a) ***studji, bħal studji tal-fattibilità, u miżuri oħra ta' akkumpanjament;***
- (b) id-disinn ta' prodott, ta' komponent jew ta' teknoloġija tangħibbli jew intangħibbli relatati mad-difiża, kif ukoll l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi li skonthom ikun ġie żviluppat tali disinn, ***inkluż testijiet parżjali għat-tnaqqis tar-riskju f'ambjent industrijali jew rappreżentattiv;***
- (c) il-ħolqien ta' prototipi tas-***sistema*** ta' prodott, komponent jew ta' teknoloġija tangħibbli jew intangħibbli relatati mad-difiża ┌;
- (d) l-ittestjar ta' prodott, komponent jew ta' teknoloġija tangħibbli jew intangħibbli relatati mad-difiża;

─

- (e) ***il-kwalifikazzjoni ta' prodott, komponent jew teknoloġija tanġibbli jew intangħibbli relatati mad-difiża;***

- (f) *iċ-ċertifikazzjoni ta' prodott, komponent jew ta' teknoloġija tangibbli jew intangibbli relatati mad-difiża* █ ;
- (g) *l-iżvilupp ta' teknoloġiji jew assi li jżidu l-effiċjenza tul iċ-ċiklu tal-hajja ta' prodotti u teknologiji relatati mad-difiża.*
2. Azzjonijiet kif imsemmija fil-paragrafu 1 għandhom jitwettqu minn *intrapriżi li jikkoperaw f'konsorzu ta'* mill-inqas tliet *entitajiet eligibbli li jkunu stabbiliti f'mill-inqas tliet Stati Membri differenti. Mill-inqas tlieta minn dawk l-entitajiet eligibbli* stabbiliti f'mill-inqas żewġ Stati Membri differenti █ m'għandhomx *ikunu* █ ikkontrollati, direttament jew indirettament, mill-istess entità, jew m'għandhomx jikkontrollaw lil xulxin.
3. *Il-konsorzu kif imsemmi fil-paragrafu 2 għandu joffri prova tal-vijabbiltà billi juri li l-ispejjeż tal-azzjoni li mhumiex koperti mill-appoġġ tal-Unjoni jridu jkunu koperti minn mezzi oħra ta' finanzjament, bhalma huma l-kontribuzzjonijiet tal-Istati Membri.*
4. *Fir-rigward tal-azzjonijiet imsemmija fil-punti (c) sa (g) tal-paragrafu 1, il-konsorzu għandu jagħti prova tal-kontribut tagħhom ghall-kompetittività tal-industrija tad-difiża Ewropea billi juri li mill-inqas żewġ Stati Membri beħsiebhom jakkwistaw il-prodott finali jew jużaw it-teknoloġija b'mod ikkoordinat, inkluż permezz tal-akkwist kongunt fejn applikabbi.*

5. *Azzjonijiet kif imsemmija fil-punt (b) tal-paragrafu 1 għandhom ikunu bbażati fuq rekwiżiti komuni maqbula b'mod konġunt minn tal-inqas żewġ Stati Membri. Azzjonijiet kif imsemmija fil-punti (c) sa (g) tal-paragrafu 1 għandhom ikunu bbażati fuq speċifikazzjonijiet tekniċi komuni maqbula b'mod konġunt mill-Istati Membri li jridu jikkofinanzjaw jew li beħsiebhom jakkwistaw b'mod konġunt il-prodott finali jew li jużaw b'mod konġunt it-teknoloġija, kif imsemmi fil-parografi 3 u 4, biex b'hekk tissaħħaħ l-istandardizzazzjoni u l-interoperabilità tas-sistemi.*
6. *Azzjonijiet ghall-iżvilupp ta' prodotti u teknoloġiji li l-użu, l-iżvilupp jew il-produzzjoni tagħhom hija pprojbita skont il-ligi internazzjonali ma għandhomx ikunu eligibbli għal finanzjament skont il-Programm.*

Artikolu 7

Entitajiet eligibbli

1. Il-benefiċjarji u s-subkuntratturi involuti fl-azzjoni għandhom ikunu intrapriżi pubblici jew privati stabbiliti fl-Unjoni [] .
2. *L-infrastruttura, il-faċilitajiet, l-assi u r-riżorsi tal-benefiċjarji u tas-subkuntratturi involuti fl-azzjoni li jintużaw għall-finijiet tal-azzjonijiet iffinanzjati mill-Programm għandhom ikunu jinsabu fit-territorju tal-Unjoni għad-durata kollha tal-azzjoni, u l-istrutturi maniġerjali eżekuttivi tagħhom għandhom ikunu stabbiliti fl-Unjoni.*

3. *Għall-finijiet tal-azzjonijiet iffinanzjati skont il-Programm, il-benefiċjarji u s-subkuntratturi involuti fl-azzjoni ma għandhomx ikunu soġġetti għal kontroll minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz.*
4. *B'deroga mill-paragrafu 3 u soġġett għall-Artikolu 15(2), intrapriżza stabbilita fl-Unjoni u kkontrollata minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz għandha tkun eligibbli bhala benefiċjarju jew subkuntrattur involut fl-azzjoni biss jekk garanziji approvati mill-Istat Membru li fih tkun stabbilita f'konformità mal-proċeduri nazzjonali tiegħu jsiru disponibbli għall-Kummissjoni. Dawk il-garanziji jistgħu jirreferu għall-istruttura maniġerjali eżekkutiva tal-intrapriżza stabbilita fl-Unjoni. Jekk jitqies adatt mill-Istat Membru li fih tkun stabbilita l-intrapriżza, dawk il-garanziji jistgħu jirreferu wkoll għal drittijiet governattivi speċifiċi fil-kontroll fuq l-intrapriżza.*

Il-garanziji għandhom jipprovdu l-assigurazzjonijiet li l-involviment f'azzjoni ta' tali impriżza ma jippreġudikax l-interessi ta' sigurtà u difiża tal-Unjoni u l-Istati Membri tagħha kif stabbilit fil-qafas tal-Politika Estera u ta' Sigurtà Komuni skont it-Titolu V tat-TUE, jew l-objettivi stipulati fl-Artikolu 3. Il-garanziji għandhom ukoll jikkonformaw mad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 12. Il-garanziji għandhom b'mod partikolari jissostanzjaw li, għall-finijiet tal-azzjoni, hemm fis-seħħi mizuri biex ikun żgurat li:

- (a) *kontroll fuq l-intrapriżza mhux eżerċitat b'mod li jillimita jew jirrestringi l-abbiltà tagħha sabiex twettaq l-azzjoni u tikseb riżultati, li jimponi restrizzjonijiet dwar l-infrastruttura, il-facilitajiet, l-assi, r-riżorsi, il-propjetà intellettuali jew l-gharfien espert tagħha meħtieġa għall-finijiet ta' azzjoni, jew li jimminal l-kapaċitajiet u l-istandard tagħha neċċesarji għat-twettieq tal-azzjoni;*

- (b) *aċċess minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz għal informazzjoni sensittiva relatata mal-azzjoni jiġi pprevenut u l-impiegati jew persuni oħra involuti fl-azzjoni jkollhom awtorizzazzjonijiet tas-sigurtà nazzjonali, fejn adatt;*
- (c) *sjieda tal-propjetà intellettuali li ġejja mill-azzjoni u r-riżultati tagħha jibqgħu fi ħdan il-benefiċjarju waqt u wara t-tlestitja tal-azzjoni, ma jkunux soġġetti għal kontroll jew restrizzjoni minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz, u mhumiex esportati barra mill-Unjoni u lanqas ma huwa l-aċċess għalihom minn barra l-Unjoni mogħti mingħajr l-approvazzjoni tal-Istat Membru li fih hi stabbilita l-intrapriža u skont l-objettivi stipulati fl-Artikolu 3.*

Jekk jitqies adatt mill-Istat Membru li fih tkun stabbilita l-intrapriža, jistgħu jkunu pprovduti garanziji addizzjonal.

Il-Kummissjoni għandha tinforma lill-kumitat imsemmi fl-Artikolu 13 bi kwalunkwe intrapriža li titqies eligibbli f'konformità ma' dan il-paragrafu.

5. *Fejn ma jkunx hemm sostituti kompetittivi digħà disponibbli fl-Unjoni, il-benefiċjarji u s-subkuntratturi involuti fl-azzjoni jistgħu jużaw l-assi, l-infrastruttura, il-faċilitajiet u r-riżorsi tagħhom li jinsabu jew li jinżammu barra mit-territorju tal-Istati Membri dment li dak l-użu ma jippreġġudikax l-interessi ta' sigurtà u difiża tal-Unjoni u l-Istati Membri tagħha, ikun konsistenti mal-objettivi tal-Programm u jkun konsistenti ghalkollox mal-Artikolu 12.*

L-ispejjeż marbuta ma' dawk l-attivitàajiet ma għandhomx ikunu eligibbli għal finanzjament mill-Programm.

6. *Meta jwettqu azzjoni eligibbli, il-benefiċjarji u s-subkuntratturi involuti fl-azzjoni jistgħu wkoll jikkooperaw ma' intrapriżi stabbiliti barra mit-territorju tal-Istati Membri jew ikkontrollati minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz, inkluż billi jużaw l-assi, l-infrastruttura, il-facilitajiet u r-riżorsi ta' tali intrapriżi, dment li dan ma jippreġudikax l-interessi ta' sigurtà u ta' difiża tal-Unjoni u tal-Istati Membri tagħha. Tali kooperazzjoni għandha tkun konsistenti mal-objettivi stipulati fl-Artikolu 3 u għandha tkun ġħalkollox konformi mal-Artikolu 12.*

Ma għandu jkun hemm ebda aċċess mhux awtorizzat minn pajjiż terz jew minn entità ohra ta' pajjiż terz għal informazzjoni klassifikata relatata mat-twettiq tal-azzjoni u għandhom jiġu evitati effetti negattivi potenzjali fuq is-sigurtà tal-provvista tal-inputs kritici ghall-azzjoni.

L-ispejjeż marbuta ma' dawk l-attivitàajiet ma għandhomx ikunu eligibbli għal finanzjament mill-Programm.

7. *Il-benefiċjarji għandhom jipprovdu l-informazzjoni rilevanti kollha meħtieġa għall-valutazzjoni tal-kriterji ta' eligibbiltà. Fil-każ ta' bidla waqt it-twettiq tal-azzjoni li tista' titfa' dubju fuq l-issodisfar tal-kriterji ta' eligibbiltà, l-intrapriżza għandha tinforma lill-Kummissjoni, li għandha tivvaluta jekk il-kriterji ta' eligibbiltà għadhomx sodisfatti u għandha tindirizza l-impatt potenzjali fuq il-finanzjament tal-azzjoni.*

8. *Għall-finijiet ta' dan l-Artikolu, is-subkuntratturi involuti fl-azzjoni tirreferi għas-subkuntratturi b'relazzjoni kuntrattwali diretta ma' benefiċjarju, subkuntratturi oħra li għalihom huwa allokat mill-anqas 10 % tal-ispiżza eligibbli totali tal-azzjoni, kif ukoll subkuntratturi li jistgħu jehtiegu aċċess għal informazzjoni klassifikata sabiex iwettqu l-kuntratt.*

Artikolu 8

Dikjarazzjoni mill- intrapriżi

Kull ***intrapriżza f'konsorzu li tixtieq tieħu sehem f'azzjoni*** għandha tiddikjara, permezz ta' dikjarazzjoni bil-miktub, li taf sew u li hija konformi mal-ligi nazzjonali u tal-Unjoni applikabbli relatata mal-attivitàajiet fil-qasam tad-difiża.

Artikolu 9

Konsorzu

1. Meta l-assistenza finanzjarja tal-Unjoni tingħata permezz ta' għotja, il-membri ta' kwalunkwe konsorzu li jkunu jixtiequ jieħdu sehem fazzjoni għandhom jaħtru wieħed mill-membri tagħhom biex jaġixxi bħala koordinatur. Il-koordinatur għandu jiġi identifikat fil-ftehim ta' għotja. Il-koordinatur għandu jkun il-punt prinċipali ta' kuntatt bejn il-membri tal-konsorzu fir-relazzjonijiet mal-Kummissjoni jew il-korp ta' finanzjament rilevanti, sakemm ma jiġix speċifikat mod ieħor fil-ftehim ta' għotja jew fil-każ ta' nonkonformità mal-obbligi tiegħu skont il-ftehim ta' għotja.
2. Il-membri ta' konsorzu li jieħdu sehem fazzjoni għandhom jikkonkludu ftehim intern li jistabbilixxi d-drittijiet u l-obbligli tagħhom b'rabta mat-twettiq tal-azzjoni f'konformità mal-ftehim ta' għotja, ħlief fil-każijiet debitament iġġustifikati previsti fil-programm ta' hidma jew fis-sejħa ghall-proposti. ***Il-ftehim intern għandu jinkludi wkoll arrangiamenti dwar id-drittijiet ta' proprjetà intellettuali relatati mal-prodotti u t-teknologiji żviluppati.***

Artikolu 10

Kriterji tal-għot

L-azzjonijiet proposti għall-finanzjament mill-Programm għandhom jiġu evalwati abbaži ta' **kull wieħed** mill-kriterji li ġejjin:

- (a) *kontribut għall-eċċellenza b'mod partikolari billi jintwera li l-azzjoni proposta tippreżenta vantaġġi sinifikanti fuq il-prodotti jew it-teknoloġiji tad-difīża eżistenti;*
- (b) *kontribut għall-innovazzjoni, b'mod partikolari billi jintwera li l-azzjoni proposta tħalli kuncetti u approċċi rivoluzzjonarji jew godda, titjib teknoloġiku gdid promettenti għall-futur jew l-applikazzjoni ta' teknoloġiji jew kuncetti li qabel ma kinux applikati fis-settur tad-difīża;*
- (c) *kontribut għall-kompetitività u għat-tkabbir ta' intrapriżi relatati mad-difīża fl-Unjoni kollha, b'mod partikolari permezz tal-ħolqien ta' opportunitajiet kummerċjali godda;*
- (d) *kontribut għall-awtonomija industrijali tal-industrija tad-difīża Ewropea u għall-interessi ta' sigurtà u difīża tal-Unjoni bit-tiġi tal-prodotti jew tat-teknoloġiji ta' difīża f'konformità mal-prioritajiet tal-kapaċità ta' difīża li maqbula mill-Istati Membri fil-qafas tal-Politika Estera u ta' Sigurtà Komuni, b'mod partikolari fil-kuntest tal-Pjan ta' Żvilupp tal-Kapacitajiet, u, fejn adatt, prioritajiet reġjonali u internazzjonali dment li jservu l-interessi ta' sigurtà u difīża tal-Unjoni u ma jeskludux il-possibbiltà ta' partecipazzjoni ta' xi Stat Membru;*

- (e) *il-proporzjon tal-bağit generali ghall-azzjoni, li jrid jiġi allokat ghall-partecipazzjoni tal-SMEs stabbiliti fl-Unjoni li jgħibu magħhom valur industrijali jew teknologiku miżjud, bħala membri tal-konsorzu, bħala subkuntratturi jew bħala intrapriżi oħra fil-katina tal-provvista, u b'mod partikolari il-proporzjon tal-bağit generali ghall-azzjoni li jrid jiġi allokat lil SMEs li huma stabbiliti fl-Istati Membri li mhumiex dawk fejn l-intrapriżi fil-konsorzu li mhumiex SMEs huma stabbiliti;*
- (f) għall-azzjonijiet **msemmija** fil-punti (c) sa (f) tal-Artikolu 6(1), □ kontribut għal aktar integrazzjoni tal-industrija tad-difiża Ewropea billi l-benefiċjarji juru li l-Istati Membri impenjaw ruħhom li konguntement *jużaw, ikollhom pussess jew iżommu l-prodott jew it-teknoloġija finali.*

Fejn rilevanti, għandu jittieħed kont tal-kontribut għaż-żieda fl-effiċjenza tul iċ-ċiklu tal-hajja tal-prodotti u t-teknoloġiji tad-difiża, inkluż il-kosteffettività u l-potenzjal għal sinergi fil-proċess tal-akkwist u tal-manutenzjoni, fir-rigward tal-applikazzjoni tal-kriterji msemmija fil-punti (a), (b) u (c) tal-ewwel paragrafu.

Artikolu 11

Rati ta' finanzjament

1. L-assistenza finanzjarja tal-Unjoni mogħtija mill-Programm ma **għandhiex** taqbeż l-20 % tal-ispiża **elīgibbli** totali ta' azzjoni **msemmija fil-punt (c) tal-Artikolu 6(1)**. Fil-każijiet l-oħra kollha, l-assistenza tista' tkopri l-ispiża **elīgibbli** totali tal-azzjoni.
2. Azzjoni **kif imsemmija fl-Artikolu 6(1) li tkun žviluppata fil-kuntest ta'** **Kooperazzjoni Strutturata Permanenti** tista' tibbenfika minn rata ta' finanzjament miżjud b'10 punti perċentwali addizzjonali.
3. **Azzjoni kif imsemmija fl-Artikolu 6(1) tista' tibbenfika minn rata ta' finanzjament miżjud, kif imsemmija fit-tieni u tielet subparagrafi ta' dan il-paragrafu, fejn mill-inqas 10 % tal-ispiża elīgibbli totali tal-azzjoni tkun allokata għall-SMEs stabbiliti fl-Unjoni.**

Ir-rata ta' finanzjament tista' tiżdied b'punti perċentwali ekwivalenti għall-perċentwal tal-ispiża elīgibbli totali ta' azzjoni allokata għall-SMEs stabbiliti fi Stati Membri li fihom huma stabbiliti intrapriżi fil-konsorzu li mhumiex SMEs, sa 5 punti perċentwali addizzjonali.

Ir-rata ta' finanzjament tista' tiżdied b'punti perċentwali ekwivalenti għad-doppju tal-perċentwal tal-ispiża elīgibbli totali ta' azzjoni allokata għall-SMEs stabbiliti fi Stati Membri ghajr dawk imsemmija fit-tieni subparagrafu.

4. *Azzjoni kif imsemmija fl-Artikolu 6(1) tista' tibbenefika minn rata ta' finanzjament mizjudha b' 10 punti perċentwali addizzjonali, fejn mill-inqas 15 % tal-ispiża eligibbli totali tal-azzjoni tkun allokata għal mid-caps stabbiliti fl-Unjoni.*
5. *L-ispejjeż eligibbli indiretti għandhom jiġu determinati bl-applikazzjoni ta' rata fissa ta' 25 % tal-ispejjeż eligibbli diretti totali, eskluži l-ispejjeż eligibbli diretti għas-subkuntrattar.*
6. *Iż-żieda globali fir-rata ta' finanzjament ta' azzjoni wara l-applikazzjoni tal-paragrafi 2, 3 u 4 ma għandhiex taqbeż 35 punt perċentwali.*
7. *L-assistenza finanzjarja tal-Unjoni pprovdu skont il-Programm, inkluż ir-rati ta' finanzjament mizjudha, ma għandhiex tkopri iktar minn 100 % tal-ispiża eligibbli tal-azzjoni.*

Artikolu 12

Sjeda u drittijiet ta' proprjetà intellettwali

1. L-**Unjoni** ma għandux ikollha sjeda tal-prodotti jew it-teknoloġiji li jirriżultaw mill-azzjoni u lanqas ma għandu jkollha xi pretensjoni ta' **dritt ta' proprjetà intellettwali** relatat mal-azzjoni.
2. *Ir-riżultati tal-azzjonijiet li jircievu finanzjament mill-Programm ma għandhomx ikunu soġġetti għal kontroll jew restrizzjoni minn pajjiż terz jew minn entità ta' pajjiż terz, direttament, jew indirettament permezz ta' intrapriża intermedja wahda jew aktar, inkluż f'termini ta' trasferiment teknoloġiku.*
3. *Dan ir-Regolament ma għandux jaffettwa d-diskrezzjoni tal-Istati Membri firrigward tal-politika dwar l-esportazzjoni ta' prodotti relatati mad-difīza.*
4. *B'rabta mar-riżultati ġġenerati mill-benefiċjarji li jkun irċevew finanzjament mill-Programm, u mingħajr preġudizzju ghall-paragrafu 3 ta' dan l-Artikolu, il-Kummissjoni għandha tkun notifikata bi kwalunkwe trasferiment ta' sjeda lil pajjiż terz jew entità ta' pajjiż terz. Jekk tali trasferiment ta' sjeda jiippreġudika l-objettivi stipulati fl-Artikolu 3, għandu jkun hemm rimborż tal-finanzjament previst skont il-Programm.*
5. *Jekk l-assistenza tal-Unjoni tkun provduta fil-forma ta' akkwist pubbliku ta' studju, l-Istati Membri kollha għandu jkollhom id-dritt, mingħajr ħlas, għal licenzja mhux esklussiva ghall-użu tal-istudju fuq talba bil-miktub tagħhom.*

Artikolu 13

Proċedura ta' kumitat

1. *Il-Kummissjoni għandha tiġi assistita minn kumitat. Dak il-kumitat għandu jkun kumitat skont it-tifsira tar-Regolament (UE) Nru 182/2011. L-Aġenzija Ewropea għad-Difīza għandha tiġi mistiedna biex tagħti l-fehmiet u l-parir espert tagħha lill-kumitat bhala osservatur. Is-Servizz Ewropew ghall-Azzjoni Esterna għandu jiġi mistieden ukoll biex jassisti.*

Il-kumitat għandu wkoll jiltaqa' f'konfigurazzjonijiet speċjali, inkluż sabiex jiġu diskussi aspetti tad-difīza.

2. *Meta ssir referenza għal dan il-paragrafu, għandu jaapplika l-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.*

Fejn il-kumitat ma jagħti l-ebda opinjoni, il-Kummissjoni ma għandhiex tadotta l-abbozz tal-att ta' implementazzjoni u għandu jaapplika t-tielet subparagrafu tal-Artikolu 5(4) tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

Artikolu 14

Programm ta' ħidma

1. Il-Kummissjoni, permezz ta' att ta' implementazzjoni, għandha tadotta █ programm ta' ħidma ta' *sentejn* █ . Dak l-att ta' implementazzjoni għandu jiġi adottat f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 13(2). Il-programm ta' ħidma għandu jkun konsistenti mal-objettivi stipulati fl-Artikolu 3.

2. Il-programm ta' hidma għandu jistabbilixxi fid-dettall il-kategoriji tal-proġetti li jridu jiġu ffinanzjati mill-Programm. **Dawk il-kategoriji għandhom ikunu konformi mal-prioritajiet tal-kapaċità tad-difīza msemmija fil-punt (b) tal-Artikolu 3.**

Dawk il-kategoriji għandhom ikopru l-kapaċitajiet rigward prodotti u teknoloġiji innovattivi tad-difīza fl-oqsma ta':

- (a) *thejjija, protezzjoni, introduzzjoni u sostenibbiltà;*
- (b) *ġestjoni u superjorità ta' informazzjoni u kmand, kontroll, komunikazzjoni, kompjuters, intelligence, sorveljanza, rikonjizzjoni (C4ISR), ciberdifīza u cibersigurtà; u*
- (c) *involviment u effetturi.*

Il-programm ta' hidma għandu jinkludi wkoll kategorija ta' proġetti ddedikati spċifikament għall-SMEs.

3. Il-programm ta' hidma għandu jiżgura li **mill-anqas 10%** tal-baġit ġenerali jkun għall-benefiċċju █ tal-partecipazzjoni transfruntiera tal-SMEs.

Artikolu 15
Procedura ta' evalwazzjoni u għoti

1. Fl-implimentazzjoni tal-Programm, il-finanzjament mill-Unjoni għandu jingħata wara sejhiet kompetittivi maħruġin skont ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 u r-Regolament Delegat (UE) Nru 1268/2012. ***F'ċerti ċirkostanzi debitament iġġustifikati u eċċeżzjonali, il-finanzjament mill-Unjoni jista' jingħata wkoll skont l-Artikolu 190 tar-Regolament Delegat (UE) Nru 1268/2012.***
2. Il-proposti ppreżentati wara s-sejha għal proposti għandhom jiġu evalwati mill-Kummissjoni abbaži tal-kriterji ta' ***eligibbiltà u*** ta' għoti ***stabbiliti fl-Artikoli 6, 7, 8 u 10.***

Il-Kummissjoni għandha tkun assistita, fil-kuntest tal-procedura tal-ghoti, minn esperti indipendenti, li l-kredenzjali ta' sigurtà tagħhom għandhom ikunu vvalidati mill-Istati Membri. Dawk l-esperti għandhom ikunu ċittadini tal-Unjoni minn firxa kemm jista' jkun wiesgħa ta' Stati Membri u għandhom jintgħaż lu abbaži ta' sejhiet għal applikazzjonijiet bil-ħsieb ta' stabbiliment ta' bażi ta' data ta' kandidati.

Il-kunitat imsemmi fl-Artikolu 13 għandu jkun infurmat fuq bażi annwali bil-lista ta' esperti fil-bażi ta' data, biex ikun trasparenti b'rabta mal-kredenzjali tal-esperti. Il-Kummissjoni għandha tiżgura wkoll li esperti ma jevalwawx, ma jagħtux pariri jew ma jagħtux assistenza dwar kwistjonijiet li fir-rigward tagħhom ikollhom konfliett ta' interassi.

3. Il-Kummissjoni għandha, ***permezz ta' atti ta' implementazzjoni, tagħti l-finanzjament għal azzjonijiet magħżula wara kull sejħa jew wara l-applikazzjoni tal-Artikolu 190 tar-Regolament Delegat (UE) Nru 1268/2012.*** Dawk l-atti ta' implementazzjoni għandhom jiġu adottati fkonformità mal-procedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 13(2).

Artikolu 16

Pagamenti akkont annwali

Il-Kummissjoni tista' taqsam l-impenji baġitarji f'pagamenti akkont annwali.

Artikolu 17

Monitoraġġ u rappurtar

1. Il-Kummissjoni għandha tissorvelja regolarmen l-implimentazzjoni tal-Programm u għandha tirrapporta kull sena dwar il-progress li jkun sar skont il-punt (e) tal-Artikolu 38(3) tar-Regolament (**UE, Euratom**) Nru 966/2012. Għal dak il-ghan, il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi l-arrangamenti ta' sorveljanza meħtieġa.
2. Biex tappoġġa effiċjenza u effettivitā akbar ta' azzjonijiet ta' politika tal-Unjoni futuri, il-Kummissjoni għandha tfassal rapport ta' evalwazzjoni retrospettiv u għandha tibagħtu lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill. Ir-rapport għandu jkun ibbażat fuq konsultazzjonijiet rilevanti mal-Istati Membri u mal-partijiet ikkonċernati ewlenin u għandu, b'mod partikolari, jevalwa l-progress li jkun sar biex jintlaħqu l-objettivi stabbiliti fl-Artikolu 3. Dan għandu janalizza wkoll il-partecipazzjoni transfruntiera, **inkluż** tal-SMEs u l-mid-caps, f'azzjonijiet imwettqa skont il-**Programm** kif ukoll l-**integrazzjoni** tal-SMEs u **tal-** mid-caps fil-katina tal-valur globali. **Ir-rapport għandu jkun fih ukoll informazzjoni dwar il-pajjiżi ta' origini tal-benefiċjarji u, fejn possibbli, id-distribuzzjoni tad-drittijiet ta' proprietà intellettuali ġgħej.**

Artikolu 18

Protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni

1. Il-Kummissjoni għandha tieħu l-miżuri adatti sabiex tiżgura li, meta jkunu implementati l-azzjonijiet iffinanzjati skont dan ir-Regolament, l-interessi finanzjarji tal-Unjoni jiġu protetti bl-applikazzjoni ta' miżuri preventivi kontra l-frodi, il-korruzzjoni u kwalunkwe attivitā illegali oħra, b'kontrolli effettivi u, jekk jiġu identifikati irregolaritajiet, bl-irkupru █ tal-ammonti mħallsa bi żball u, fejn adatt, b'pieni amministrattivi u finanzjarji effettivi, proporzjonati u dissważivi.
2. Il-Kummissjoni jew *ir rappresentanti tagħha* u l-Qorti tal-Audituri għandu jkollhom is-setgħa tal-auditjar jew, fil-każ ta' organizzazzjonijiet internazzjonali, is-setgħa ta' verifika f'konformità mal-ftehimiet milħuqa magħħom, abbaži ta' dokumenti u żjarat fuq il-post, fir-rigward ta' kull beneficijarju, kuntrattur u subkuntrattur ta' għotja, li jkunu rċevew fondi tal-Unjoni skont *il-Programm*.

3. L-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) jista' jwettaq investigazzjonijiet, fosthom kontrolli u spezzjonijiet fuq il-post, skont id-dispożizzjonijiet u l-proċeduri stabbiliti fir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹ u fir-Regolament tal-Kunsill (Euratom, KE) Nru 2185/96², bil-ghan li jiġi stabbilit jekk kienx hemm frodi, korruzzjoni jew xi tip ta' attivitāt illegali oħra li tolqot l-interessi finanzjarji tal-Unjoni b'rabta ma' ftehim ta' għotja jew ma' deċiżjoni ta' għotja jew kuntratt li jkun iffinanzjat skont dan il-Programm.
4. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafi 1, 2, u 3, il-ftehimiet ta' kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi u ma' organizzazzjonijiet internazzjonali, kuntratti, ftehimiet ta' għotja u deċiżjonijiet ta' għotja, li jirriżultaw mill-implementazzjoni ta' dan ir-Regolament għandu jkun fihom dispożizzjonijiet li espressament jagħtu s-setgħa lill-Kummissjoni, lill-Qorti tal-Audituri u lill-OLAF biex jagħmlu dawk il-verifikasi u investigazzjonijiet, skont il-kompetenzi rispettivi tagħhom.

Artikolu 19

Dħul fis-seħħ

Dan ir-Regolament għandu jidħol fis-seħħ fit-tielet jum wara dak tal-publikazzjoni tiegħu f'*Il-Gurnal Uffiċċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Dan ir-Regolament jorbot fl-intier tiegħu u jaapplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi...,

Għall-Parlament Ewropew

Għall-Kunsill

Il-President

Il-President

¹ Ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 883/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Settembru 2013 dwar investigazzjonijiet immexxija mill-Uffiċċju Ewropew Kontra l-Frodi (OLAF) u li jhassar ir-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (KE) Nru 1073/1999 u r-Regolament tal-Kunsill (Euratom) Nru 1074/1999 (GU L 248, 18.9.2013, p. 1).

² Ir-Regolament tal-Kunsill (Euratom, KE) Nru 2185/96 tal-11 ta' Novembru 1996 dwar il-kontrolli u l-ispezzjonijiet fuq il-post imwettqa mill-Kummissjoni sabiex tipprotegi l-interessi

Or. en

finanzjarji tal-Komunità Ewropea kontra l-frodi u irregolaritajiet ohra (GU L 292, 15.11.1996, p. 2).